

AUTOREFERAT

1. Imię i nazwisko Stankomir Nicieja

2. Posiadane dyplomy

- 2005   **Doktor nauk filologicznych w zakresie literaturoznawstwa**,
Wydział Filologiczny Uniwersytetu Opolskiego.
Rozprawa: *The Cultural Phenomenon of Thatcherism and its
Representation in the Contemporary British Novel*
Promotor: dr. hab. Andrzej Ciuk, prof. UO
- 1997   **Magister filologii angielskiej**, specjalność literaturoznawstwo,
Wydział Filologiczny Uniwersytetu Wrocławskiego.
Tytuł pracy: *The Two Cultures of C. P. Snow: "Literary" vs. "Scientific"
Culture*
Promotor: prof. James Lynn

3. Informacje dotyczące zatrudnienia

- Od 2006 - obecnie   Adiunkt, Instytut Filologii Angielskiej, Uniwersytet Opolski,
- Od 01.09.2018 - obecnie   Zastępca Dyrektora Instytutu Filologii Angielskiej
ds. nauki i współpracy
- 1997 - 2006   Asystent, Instytut Filologii Angielskiej, Uniwersytet Opolski
- 1997 - 2014   Lektor języka angielskiego w Wyższej Szkole Zarządzania i
Administracji w Opolu
- 2002 - 2005   Wykładowca Nauczycielskiego Kolegium Języków Obcych w
Opolu
- Od 2008 - obecnie   Wykładowca Wyższej Szkoły Filologicznej we Wrocławiu

4. Wykazanie osiągnięcia

Podstawa wniosku

Monografia autorska *Lessons from the East: Representations of East Asia in Contemporary Anglophone Films and Novels*

Recenzenci: dr. hab. Dominika Ferens, prof. UW; dr hab. Tadeusz Lewandowski.

Podstawę mojego wniosku habilitacyjnego stanowi monografia *Lessons from the East: Representations of East Asia in Contemporary Anglophone Films and Novels (Lekcje ze Wschodu: Reprezentacje Azji Wschodniej we współczesnym filmie i powieści anglojęzycznej)*, która ukazała się w 2018 r. nakładem wydawnictwa Peter Lang.

Monografia *Lekcje ze wschodu* są rezultatem mojej długoletniej fascynacji kulturami państw Azji Wschodniej, a w szczególności ich szeroko pojmowanym oddziaływaniem na kulturę i sztukę Zachodu. W mojej pracy badawczej, której głównym plonem są *Lekcje ze Wschodu*, skupiałem się przede wszystkim na ukazaniu sposobów, w jakie ludzie Zachodu przedstawiają Azję Wschodnią w najbardziej wyrafinowanych narracjach jakimi są powieść i film. Książka wyrasta też z mojego wieloletniego zainteresowania kinem i literaturą jako wytworami kultury pozwalającymi na wyjątkowy wgląd w skomplikowane procesy polityczne, gospodarcze i historyczne kształtujące w danym momencie społeczeństwa i państwa.

Znaczenie tematu

Do pracy nad monografią przystępowałem ze świadomością, że tematyka związana z wzajemnym oddziaływaniem kultur Wschodu i Zachodu nabrała obecnie, w erze globalizacji i żywiołowej ekspansji technologii informacyjnych, szczególnej wagi. Patrząc z dłuższej perspektywy historycznej przepływ idei pomiędzy cywilizacjami z przeciwległych krańców Eurazji nie jest zjawiskiem nowym. Raczej, co starałem się podkreślić w mojej książce, jest stałym elementem kulturowego krajobrazu Zachodu, od stuleci kształtującym zachodnią tożsamość, wrażliwość i wyobraźnię.

Podstawowe cele monografii

Oprócz wcześniej wspomnianego zamysłu aby opisać, w jaki sposób dorobek kulturalny Azji Wschodniej odciska piętno na kulturach Zachodu, w pracy nad monografią wyznaczyłem sobie także bardziej konkretne cele. Można je przedstawić w następujących punktach:

1. Wyodrębnić w monografii dominujące wzorce i konwencje narracyjne przedstawiające Azję Wschodnią (ludzi, region lub kulturę) w zachodnim, anglojęzycznym kinie i powieści. Prześledzić genealogię tych narracji oraz ich różne sposoby ekspresji.

2. Pokazać, że współczesne kino nie proponuje oryginalnych wizerunków Azji Wschodniej, ale w dużej mierze czerpie ze schematów reprezentacyjnych ukształtowanych wcześniej przez tradycję literacką. Obrazy filmowe konkretyzują i dostosowują do zmieniającej się rzeczywistości uprzednio wytworzone wyobrażenia.
3. Nakreślić, jak zmieniają się zachodnie wyobrażenia Azji Wschodniej pod wpływem przemian społeczno-ekonomicznych w tym regionie na przykładzie wybranych obrazów filmowych oraz powieści.
4. Pokazać, jak lęk przed rosnącą w siłę Azją Wschodnią jest artykułowany w epoce zwiększonej wrażliwości na medialne przejawy dyskryminacji rasowej. Uczynić to szczególnie w kontekście awansu Chin do roli głównego rywala USA na arenie międzynarodowej.
5. Opisać i przeanalizować współczesne motywy Azji Wschodniej jako źródła inspiracji dla ludzi Zachodu w wybranych anglojęzycznych filmach i powieściach. Pokazać, jak długa tradycja poszukiwania otuchy i wzorców postępowania na Dalekim Wschodzie, szczególnie w momentach kryzysów, załamań czy przesileń, przejawia się we współczesnych narracjach. Stąd tytuł książki, *Lekcje ze Wschodu*.

Główne tezy książki

Moje długoletnie badania nad obrazami społeczeństw Azji Wschodniej w kulturach Zachodu doprowadziły mnie do wyodrębnienia następujących tez zawartych w monografii *Lekcje ze Wschodu*:

1. Wraz ze wzrostem znaczenia Azji Wschodniej w globalnym łańdźcu gospodarczo-politycznym kultury i kulturowe praktyki wywodzące się z państw tego regionu wywierają coraz bardziej widoczny wpływ na kultury Zachodu.
2. Dzięki swoim właściwościom, głównie narracyjnemu wyrafinowaniu i głębokiemu zakorzenieniu kulturowemu, filmy i powieści są wyjątkowo cennym obiektem badań nad wyobrażeniami Azji w społeczeństwach Zachodu.
3. Obrazy Azji Wschodniej na Zachodzie w ostatnich latach kształtowane są przez dwa dominujące procesy. Z jednej strony przemiany kulturowe zachodzące w społeczeństwach zachodnich spowodowały zwiększenie otwartości na odmienność oraz większe wyczulenie na różne przejawy dyskryminacji rasowej w dyskursie publicznym. Z drugiej strony, bogacące się społeczeństwa Azji Wschodniej stały się jednym z najważniejszych rynków zbytu dla zachodniej produkcji kulturowej. W konsekwencji tych dwóch procesów obraźliwe stereotypy związane z Azją, wcześniej dość powszechne w narracjach zachodnich, zniknęły ze współczesnych ekranów i stron powieści.
4. Odejście od najbardziej drastycznych przejawów rasizmu i orientalizmu w zachodnich wyobrażeniach Azji Wschodniej nie oznacza całkowitego wypłenicia stereotypów czy uproszczeń. Mamy obecnie do czynienia z późną fazą okresu przejściowego i wciąż można dostrzec obecność negatywnych schematów reprezentacyjnych. Artykułowane są

one jednak w bardziej subtelny sposób. Niejednokrotnie dopiero bardziej wnikliwa analiza przykładów pokazuje ich obecność w filmach czy powieściach.

5. Nie wszystkie orientalistyczne uproszczenia dotyczące Azji Wschodniej są obecnie zwalczane. Coraz częściej upowszechniane są pozytywne, choć równie fałszywe, stereotypy. W szczególności dotyczy to współczesnych Chin, które w chińsko-zachodnich koprodukcjach filmowych pokazywane są w podkoloryzowanej i wyretuszowanej postaci.¹
6. O wiele bardziej bezpośrednie próby rozprawienia się z utrwalonymi stereotypami dotyczącymi Azji znajdziemy we współczesnej powieści anglojęzycznej. Przykłady powieści takich jak *Czerwona królowa* (*The Red Queen*) Margaret Drabble czy *Tysiąc jesieni Jacoba de Zoeta* Davida Mitchella pokazują, iż demaskacja i odwracanie konwencji może być jednym z podstawowych mechanizmów napędzających fabuły powieściowe.
7. Koncepty wyłożone w *Orientalizmie* (1978) Edwarda Saïda pozostają celnym narzędziem analizy reprezentacji Innego, niemniej jednak muszą one być uzupełnione o perspektywy teoretyczne uwzględniające obrazy wpływające z autentycznej fascynacji odmienną kulturą. W ramach takiego podejścia, łatwiej także analizować przypadki autoorientalizacji wspomniane w punkcie 5.

Stan badań nad reprezentacjami Azji Wschodniej

Anglojęzyczna literatura naukowa poświęcona zachodnim wyobrażeniom Azji Wschodniej i jej mieszkańców jest stosunkowo bogata. Zaczynając od najwcześniej wydanych monografii, należy przytoczyć tu prace takie jak *Romance and the "Yellow Peril": Race, Sex and Discursive Strategies in Hollywood Fiction* (1994) autorstwa Giny Marchetti, *Remade in Hollywood: The Global Chinese Presence in Post-1997 Transnational Cinemas* (2009) Kennetha Hana, *Yellow Future: Oriental Style in Hollywood Cinema* (2010) Jane Chi Hyun Park, *Hollywood's Representations of the Sino-Tibetan Conflict: Politics, Culture, and Globalization* (2012) Jenny George Daccache i Brandona Valeriano, *Embracing Differences: Transnational Cultural Flows between Japan and the United States* (2013) Ayi-Iris Laemmerhirt czy *From Fu Manchu to Kung Fu Panda: Images of China in American Film* (2014) Naomi Greene. Książki te można śmiało uznać za podstawę współczesnej wiedzy o Dalekim Wschodzie w zachodnich dyskursach, szczególnie w odniesieniu do kina. Były to główne drogowskazy w moich dociekaniach.

Niemniej jednak znakomita większość z wspomnianych wyżej pozycji koncentruje się na przedstawianiu negatywnych wyobrażeń Azji oraz na tropieniu różnych sposobów artykulacji uprzedzeń rasowych wyrażanych na Zachodzie w stosunku do Azjatów i

---

¹ Intencją tego typu filmów, powstających z inspiracji azjatyckich producentów i przy udziale azjatyckiego kapitału, jest z reguły schlebienie rosnącemu w społeczeństwie chińskim poczuciu dumy narodowej oraz niwelowanie narosłych kompleksów wobec Zachodu. Bardziej doraźne cele to promowanie przez władze walorów turystycznych wybranych regionów Azji.

imigrantów z tej części świata. Wymienieni autorzy często skupiają się na analizie dyskursów, które legitymizowały zachodnie podboje kolonialne oraz dostarczały usprawiedliwienia dla kampanii prześladowań obywateli pochodzenia azjatyckiego.² Taki imperatyw wyznaczający kierunek zainteresowań badawczych jest w pełni zrozumiały.

Luka w badaniach

Prymat zainteresowania negatywnymi obrazami Azji Wschodniej stworzył widoczną lukę w badaniach, którą starałem się wypełnić w mojej monografii. Dlatego, szczególnie w drugiej części książki (w rozdziałach III, IV i V), akcent położony został na pozytywne i afirmujące reprezentacje kultur azjatyckich w zachodnich filmach i powieściach. Nie unikając kwestii związanych z krzywdzącymi stereotypami etnicznymi, starałem się wyłowić w *Lekcjach ze Wschodu* jak najwięcej przykładów obrazów, w których mieszkańcy Azji Wschodniej widziani z zachodniej perspektywy stają się wzorem lub inspirują do fundamentalnych przemian.

Wśród opracowań naukowych można oczywiście znaleźć omówienia pozytywnych przykładów reprezentacji Dalekiego Wschodu w narracjach z Zachodu. Prace te odnoszą się jednak głównie do wczesnych etapów wymiany międzykulturowej i koncentrują na okresie od późnego średniowiecza (po pojawieniu się opowieści Marco Polo i Johna Mandeville) do czasu intensywnej fascynacji Chinami w epoce Oświecenia. Choć pozytywne obrazy Azji Wschodniej są również obecne w zachodnim obiegu kulturowym w okresach późniejszych, nie stają się już tak częstym przedmiotem głębszych analiz i zestawień.

Dlatego, po przedstawieniu w pierwszej części *Lekcji ze Wschodu* tła historycznego wzajemnych wpływów, w drugiej części książki uwagę skierowałem na wybrane współczesne narracje filmowe i powieściowe przedstawiające Azję Wschodnią w pozytywnym świetle. Moja monografia nie charakteru drobiazgowego katalogu wszystkich filmów i powieści zawierających wątki wschodnioazjatyckie. Bez wątpienia praca taka miałaby swoją wartość, ale uznałem, że ciekawszym zabiegiem będzie wybranie i głębsza analiza przykładów symptomatycznych, ukazujących ogólne tendencje oraz wyrażających najbardziej nośne trendy.

Starałem się pokazać, że Azja Wschodnia w kinie i literaturze anglojęzycznej funkcjonuje na różne sposoby. Poczynając od obrazów Azji jako domeny duchowości i praktyk okultystycznych, po skarbnicę praktycznej wiedzy. Przykładami takich praktycznych inspiracji mogą być wschodnie sztuki walki oraz fenomen azjatyckich sposobów zarządzania w biznesie. Interesowały mnie też narracje z podróży na Daleki Wschód i opowiadające o

---

² Chodzi tu o różne formy dyskryminacji, od ataków i przestępstw na tle rasowym po dyktowaną rasowymi uprzedzeniami legislację, jak choćby Chinese Exclusion Act z 1882 (blokujący imigrację z Chin) czy wydany przez prezydenta F. D. Roosevelta niesławny dekret nr 9066, nakazujący przymusowe internowanie na czas wojny amerykańskiej ludności pochodzenia japońskiego (na uwagę zasługuje brak podobnych represji w stosunku do ludności pochodzenia niemieckiego).

psychologicznych konsekwencjach zetknięcia się z kulturą Azji. Do analizy wybrałem przykłady ukazujące postacie z filmów i powieści wywodzące się z różnych grup społecznych i pokoleniowych. We wszystkich wybranych przeze mnie wypadkach, Azja lub Azjaci stanowią kluczowy element, bez którego transformacje pochodzących z Zachodu bohaterów nie mogłyby dojść do skutku.

W dobieraniu i analizie przykładów kierowałem się także pragnieniem pogłębiania wątków podjętych wcześniej przez takich autorów jak Gina Marchetti, Jane Park czy Naomi Greene. Kierowany tymi wytycznymi, w drugiej części pracy, omawiam współczesne filmy i powieści. W dobranych przykładach najbardziej zainteresowało mnie, jak dynamiczny rozwój gospodarczy Azji Wschodniej, a w szczególności Chin, wpływa na zawartość i formę zachodnich obrazów tej części świata.

Ramy teoretyczne

Moja monografia inspirowana jest dwoma najważniejszymi źródłami teoretycznymi. Pierwsze z nich to współczesna teoria postkolonialna, a zwłaszcza tezy założyciela dyscypliny, Edwarda Saïda (1935-2003), przedstawione w *Orientalizmie* a później rozwinięte w *Kulturze i imperializmie* (*Culture and Imperialism*, 1993). Saïd jako jeden z pierwszych badaczy wskazał na związki łączące praktyki reprezentacyjne dotyczące Innego z procesem budowania własnej tożsamości. W swoich pracach skupiał się głównie na obrazach Bliskiego Wschodu i z podejrzliwością traktował wszystkie formy reprezentacji. Pomijał, co wytykali mu krytycy, wyobrażenia Orientu, które mogły wynikać z fascynacji lub nieudawanej chęci poznania. Częściowo przyjmując zasadność tej krytyki, poszerzyłem swoją bazę teoretyczną o spostrzeżenia przedstawicieli brytyjskiej szkoły kulturoznawczej kojarzonej z Birmingham School of Cultural Studies. Oprócz dokonań czołowych przedstawicieli szkoły, Stuarta Halla czy Paula Gilroya, duży wpływ na moje rozważania zawarte w monografii miał esej Davida Morleya i Kevina Robinsa „Techno-Orientalism: Japan Panic” opublikowany w tomie *Spaces of Identity: Global Media, Electronic Landscapes and Cultural Boundaries* (1995).

Rozszerzenie bazy teoretycznej podyktowane było też zmianą kontekstu politycznego i ekonomicznego. Kiedy powstawał *Orientalizm*, Zachód wciąż utrzymywał dominację (ideologiczną, polityczną i ekonomiczną) nad innymi regionami świata. Dopiero zawirowania gospodarcze po 2008 roku i kryzys neoliberalizmu zmieniły klimat i wymusiły korekty w wizjach zachodniego kapitalizmu. Jednocześnie spektakularny sukces ekonomiczny krajów Dalekiego Wschodu osłabił zdolność państw Zachodu do egzekwowania własnej interpretacji wydarzeń. Obecnie, w dobie prezydenta Donalda Trumpa i kryzysu w Unii Europejskiej wywołanej brexitem oraz rosnącym społecznym oporem wobec migracji, pozycja Ameryki i jej sojuszników jest osłabiona. *Lekcje ze Wschodu* to monografia, która stara się śledzić wpływ wydarzeń politycznych i gospodarczych na produkowane na Zachodzie narracje dotyczące Azji Wschodniej.

Narracje filmowe jako główny materiał badawczy

W *Lekcjach ze Wschodu* główną bazą dla analiz jest kino traktowane jako najpotężniejszy kreator obrazów i masowych wyobrażeń. Kino nie tylko zachowuje zdolność wpływania na wyobraźnię dużych grup ludzi, ale często jest też wyjątkowym barometrem przemian. Jednak jak każdy wytwór ludzkiej aktywności, narracje filmowe nie mogą być rozpatrywane w oderwaniu od swojego kontekstu kulturowego. Stąd też, w swoich dociekaniach posiłkuję się również fikcją literacką. Czynię to z trzech powodów. Po pierwsze, kino od początku swojego istnienia szeroko czerpie z wzorców literackich. Po drugie, jako alternatywne medium, powieści często stanowią uzupełnienie obrazów kinowych. Wreszcie po trzecie, łączne omawianie fikcji powieściowej z filmową jest w wielu przypadkach podyktowane multimedialnym charakterem współczesnej kultury.

Struktura i treść monografii

Lekcje ze Wschodu składają się z pięciu rozdziałów, wstępu, konkluzji oraz bibliografii liczącej 308 pozycji. We wstępie charakteryzuję bazę źródłową i metodę badawczą. Następnie przedstawiam wkład Edwarda Saïda do współczesnych rozważań na temat pojęcia reprezentacji oraz przedstawiam implikacje jego *Orientalizmu* w kontekście zachodnich reprezentacji Azji Wschodniej. Wstęp zamykam definiując terminy Wschód i Zachód, którymi posługuję się w monografii.

Zasadniczą część *Lekcji ze Wschodu* można podzielić na dwie części. Pierwsza z nich, na którą składają się rozdziały I i II, przedstawia kontekst historyczny intensywnej wymiany kulturowej pomiędzy Zachodem i Azją Wschodnią. Część druga, czyli rozdziały III, IV i V, rozpatruje współczesne wpływy wschodnioazjatyckie na Zachodzie, opierając się na wybranych przykładach anglojęzycznych filmów i powieści. Rozdział pierwszy, zatytułowany „Azja Wschodnia w wyobrażeniach Zachodu”, opisuje początki relacji pomiędzy kulturami na przeciwległych krańcach Eurazji, a w szczególności znaczenie wczesnych przekazów europejskich o Azji Wschodniej.

Jako początek zauroczenia Europejczyków Dalekim Wschodem wskazuję dzieła *Podróże Marco Polo* (*Devisement du Monde*, c. 1300) oraz, szczególnie w kulturze anglojęzycznej, *Podróże Jana z Mandeville* (*The Travels of Sir John Mandeville*, c. 1357). Na przykładzie *Peregrynacji Fernão Mendesa Pinto* (*Peregrinação*, 1614), pokazuję wczesne przykłady literackich wizji, z których Chiny wyłaniają się jako wzorzec do naśladowania dla Europejczyków. Kolejnym opisywanym przeze mnie kluczowym etapem budowania europejskiego wizerunku Dalekiego Wschodu jest działalność misjonarzy jezuickich w Chinach w XVII wieku. Próbowałem podkreślić nie tylko ich wkład w produkcję wiedzy na temat Azji Wschodniej, ale też paradoksalny efekt tej działalności. Z jednej strony, dzięki drobiazgowym raportom, misjonarze jezuicy położyli podwaliny pod europejską sinologię. Z drugiej strony, ich działania nie zdołały odrzec Chin z aury tajemniczości. Wręcz przeciwnie,

dały podstawę do tworzenia nowej mitologii. Wielu z luminarzy Oświecenia, z Voltairem na czele, pod wpływem tekstów jezuickich opisywało Państwo Środka jako wzorzec dobrze zarządzanego świeckiego państwa, bez wpływowej kasty kapłanów czy zdemoralizowanych arystokratów.

W kolejnych częściach rozdziału skupiam uwagę na analizie kilku reprezentatywnych dzieł literackich. Pierwsze z nich to *Dalsze przygody Robinsona Crusoe* (*Farther Adventures of Robinson Crusoe*, 1719), mniej znana kontynuacja losów słynnego rozbitka autorstwa Daniela Defoe. Napędzany wrodzoną przekorą i obawą przed zagrożeniem, jakie stwarzały Chiny dla rozwijających się brytyjskich interesów handlowych w Azji, Defoe wykreował jeden z najbardziej negatywnych obrazów Państwa Środka w literaturze angielskiej. Znacząco bardziej pochlebny osąd cywilizacji chińskiej pokazują na przykładzie *Obywatela świata* (*The Citizen of the World*, 1762) Olivera Goldsmitha. Figura uczonego mandaryna wizytującego Anglię służy tu autorowi za wygodny pretekst do satyrycznej rozprawy z absurdami angielskiego życia społecznego i politycznego.

Estyma, jaką darzono w popularnym mniemaniu Cesarstwo Chińskie, utrzymywała się w Europie do połowy XIX wieku, ale na przykładzie przywoływanych przeze mnie wspomnień Komandora Georga Ansona (*A Voyage Round the World*, 1748) możemy dostrzec wyraźne oznaki zmieniającego się nastawienia do Chin oraz całej Azji Wschodniej. Anson był nie tylko srogim krytykiem Chin, ale przyjął nową dla podróżników w tamte rejony świata pozę wyższości i nie traktował kultur angielskiej i chińskiej jako równoprawnych. Anson, wprowadza też wiele poglądów na temat Chińczyków, jak skłonność do okrucieństwa, obłudy czy talent do tworzenia imitacji, które będą kształtować powszechne wyobrażenia Anglików przez całe dekady.

Drugi rozdział, zatytułowany *The East and West in the Era of Western Hegemony*, przybliży wątki dalekowschodnie w europejskiej i amerykańskiej kulturze w wiekach XIX i XX. Pokazuję tu z jednej strony nieustające zafrapowanie Dalekim Wschodem, a z drugiej wyraźnie słabnącą atencję dla tego regionu. Przedstawiam też znaczenie nowych zjawisk dla relacji Wschód–Zachód. Zaliczam do nich początek masowej emigracji z Chin (w szczególności do Kanady i USA), formowanie się enklaw ludności chińskiej na Zachodzie oraz erupcję ksenofobii antychińskiej objawiającej się, między innymi, popularnością opowieści o „żółtej zarazie” (yellow peril narratives).

W drugim rozdziale omawiam wybrane dzieła literackie z tamtego okresu formujące wyobrażenia dotyczące Azji Wschodniej. Wskazuję na znaczenie dzieł Pierre’a Loti i Johna Longa, które wprowadzają do kultury europejskiej nośny archetyp Madame Chrysanthème / Madamy Butterfly, pasywnej, zauroczonej kobiety azjatyckiej, gotowej do poświęceń dla zachodniego mężczyzny. W swoich rozważaniach przywołuję też zbiór opowiadań Thomasa Burke *Limehouse Nights: Tales of Chinatown* (1916) rozwijających mit londyńskiego Chinatown jako magicznego miejsca silnych namiętności, transgresji i niepowtarzalnych

erotycznych doznań (w domyśle, normalnie niedostępnych ludziom Zachodu spętany gorsetem chrześcijańskiej etyki i wiktoriańskiej moralności).

W rozdziale drugim pokazuję też, iż pomimo rozpowszechnienia się negatywnych wizerunków i asocjacji związanych z Dalekim Wschodem, sztuka Azji nie przestaje inspirować artystów. Przywołuję wpływ japonizmu (*japonisme*) na europejski impresjonizm czy chińskiej i japońskiej poezji na poetów modernistycznych (z Ezra Poundem na czele). Na przykładzie postaci Isabelli Lucy Bird, a w szczególności jej książki *The Yangtze Valley and Beyond* (1899), piszę o znaczeniu relacji z dalekowschodnimi wojażami dla rozwoju literatury podróżniczej w późnej epoce wiktoriańskiej.

Oprócz rozpatrywania wpływów wschodnioazjatyckich w ramach kultury wysokiej, ukazuję w drugim rozdziale znaczenie dwóch ikon kultury popularnej uosabiających Azjatów na Zachodzie. Z jednej strony to postać Fu Manchu, geniusza zła i destrukcji, wykreowana w serii bestsellerowych thrillerów przez Saxa Rhomera. Z drugiej strony, pozytywne stereotypy personifikował sympatyczny z pozoru detektyw Charlie Chan, stworzony przez Earla Derr Biggersa pod koniec lat dwudziestych. Zestawienie postaci Fu Manchu i Charliego Chana staje się też pretekstem do omówienia sposobu, w jaki nowe medium, kino, zaczyna czerpać ze stworzonych przez literaturę wyobrażeń Dalekiego Wschodu. Rozpoczynając od klasycznego dzieła Davida Warka Griffitha *Broken Blossoms* (1919) pokazuję przykłady najbardziej popularnych obrazów kinowych z wątkami wschodnioazjatyckimi jak *Mr. Wu* (1927) w reżyserii Williama Nigh czy *The Bitter Tea of General Yen* (1933) Franka Capry. Rozdział drugi kończę przeglądem najważniejszych wydarzeń definiujących relacje Zachodu z państwami Azji Wschodniej po drugiej wojnie światowej. Podkreślając wpływ zmieniających się okoliczności geopolitycznych na nastawienie społeczeństw zachodnich do Japonii i Chin,³ pokazuję pojawienie się nowych wzorców reprezentacyjnych jak choćby „techno-orientalizmu”. Aby naszkicować problemy związane z utrzymywaniem się niektórych stereotypów dotyczących Azjatów pod koniec XX wieku przywołuję film Johna Carpentera *Wielka draka w chińskiej dzielnicy* (*Big Trouble in Little China*, 1986). Rozdział zamykam refleksjami nad kulturowymi konsekwencjami ekspansji gospodarczej Chin w XXI wieku i kryzysu ekonomicznego który wybuchł na Zachodzie w 2008 r.

W trzecim rozdziale *Lekcji ze Wschodu*, jednocześnie wyznaczającym drugą część monografii, omawiam wpływ motywów wschodnioazjatyckich na zachodnie koncepcje

---

³ Na przełomie XIX i XX wieku, po udanej industrializacji, Japonia stała się prymusem świata zachodniego. Wątpliwości pojawiły się wraz z szokiem po wygranej przez ten kraj wojnie z Rosją w 1905. Było to pierwsze w nowożytnej historii zwycięstwo państwa azjatyckiego nad europejskim imperium. Atak na Pearl Harbor w 1941 przypieczętował wizerunek Japonii jako arcywroga Zachodu. W trakcie II wojny światowej, gdy Japończycy uosabiali barbarzyńskie okrucieństwo, ciemieni przez Japońską agresję Chińczycy byli ważnym i traktowanym z sympatią sojusznikiem. Po wojnie role się odwróciły. Japonia, posłusznie znosiła amerykańską dominację i została sprzymierzeńcem w zimnej wojnie. Chiny, po komunistycznej rewolucji Mao, stały się wrogiem. Sympatie ponownie odmieniły się w latach siedemdziesiątych XX w. Mao zawiązał sojusz z USA a Japonia, coraz skuteczniej konkurująca z amerykańskimi korporacjami na globalnym rynku, zaczęła być postrzegana z rosnącym zaniepokojeniem jako groźny rywal.

męskości. Po scharakteryzowaniu głównych kontrowersji narosłych wokół pojęcia „kryzysu męskości”, skupiam się na przybliżeniu roli filmów *kung fu* oraz wschodnich sztuk walki w budowaniu wizerunku współczesnego mężczyzny. Szczególną uwagę poświęcam Bruce'owi Lee jako prekursorowi nowego sposobu prezentowania męskiego ciała w kinie. Na fali popularności jego filmów, a szczególnie kultowego *Wejścia Smoka* (*Enter the Dragon*, 1973, reż. R. Clouse), Lee stał się pierwszym Azjatą, który zyskał status pierwszorzędnej gwiazdy kina światowego oraz wzorca dla wielu zachodnich mężczyzn. W tej części rozdziału pokazuję też szerszy ideologiczny wymiar wschodnich sztuk walki oraz ich emancypacyjny i symboliczny potencjał⁴. Dla lepszego zilustrowania swoich tez podpieram się analizą dwóch filmów, *Karate Kid* (1984, reż. J. Avildsen) oraz jego remake'u o tym samym tytule z 2010 (reż. H. Zwart). Na tej podstawie próbuję pokazać rezonans kulturowy wschodnich sztuk walki oraz zilustrować przemiany w relacjach między Wschodem i Zachodem jakie dokonały się na przestrzeni dwóch dekad dzielących oba filmy. Film *Ostatni samuraj* (*The Last Samurai*, 2003, reż. E. Zwick), który omawiam w następnej kolejności, służy mi za ilustrację zastosowania motywu sztuk walki jako katalizatora socjalizacji i budowania charakteru w odniesieniu do osób dojrzałych. Wartości wyznawane przez samurajów stają się w tym filmie podstawą duchowej i fizycznej odnowy zdemoralizowanego amerykańskiego weterana. W ostatniej części rozdziału przywołuję przykłady transformacji bohaterów zachodnich zainspirowanych Azją poza kontekstem sztuk walki. Poddaję analizie takie produkcje jak *Kwiat wiśni* (*Kirschblüten Hanami*, 2009, reż. D. Dörrie), *Zemsta* (*Vengeance*, 2009, reż. J. To), *Moja krew* (2008, reż. M. Wrona), *Morze drzew* (*The Sea of Trees*, 2015, reż. G. Van Sant) i *Gran Torino* (2009, reż. C. Eastwood). Zwracam uwagę na występowanie w tych narracjach powracających motywów, na przykład adopcji przez „zastępczą” azjatycką rodzinę czy poświęcenie własnego życia dla dobra innych.

Czwarty rozdział mojej monografii poświęcam motywom wschodnioazjatyckim w utopiach i antyutopiach. Analizę rozpoczynam od omówienia dwóch powieści, które można uznać za konstytutywne dla zachodnich wizji utopijnych tego nurtu. Ukonkretniają one popularne w połowie dwudziestego wieku przekonanie, że dla uniknięcia wielu patologii nowoczesności, należy dążyć do syntezy materialnych zdobyczy Zachodu z bogatą duchową spuścizną Wschodu. W pierwszym z przykładów, *Wyspie* (*Island*, 1962) Aldousa Huxleya, ukazują, jak autor buduje swoją opowieść w oparciu o taki właśnie scenariusz. Choć powieść nie kończy się happy endem i stworzona przez Huxleya idylla upada przez ludzką chciwość i

---

⁴ Chodzi tu głównie o sztuki walki jako metodę przezwycięzania fizycznych i psychicznych ograniczeń. Dzięki odpowiedniemu reżimowi ćwiczeń, osoba o mniej dogodnych warunkach fizycznych może wyjść zwycięsko z konfrontacji z większym i teoretycznie silniejszym rywalem. Kino azjatyckich sztuk walki miało także ważne wymiary emancypacyjne i antykolonialne. Na oczach masowej widowni filigranowy Azjata rozgrywał swoich zachodnich białych adwersarzy, często rasistów i ciemieńców. Tego typu obrazy zyskały ogromną popularność nie tylko w całej Azji, ale też wśród czarnej ludności USA oraz w wielu krajach Ameryki Łacińskiej. Bez sztuk walki trudno byłoby sobie wyobrazić też popularne obecnie kino akcji z centralnymi postaciami kobiecymi. Protagonistka bez trudu pokonująca mężczyzn w bezpośredniej fizycznej walce już dziś nikogo w kinie nie dziwi.

rzadzę władzy dobrze wpisuje się ona w modne wtedy na Zachodzie zainteresowanie religiami Wschodu. Inne, bardziej popularne wcielenie tej wizji przedstawiam analizując powieść *Zagubiony horyzont* (*Lost Horizon*, 1933) Jamesa Hiltona. Przy tej okazji przywołuję też liczne adaptacje i imitacje powieści Hiltona oraz przybliżam rolę legendy Tybetu w zachodniej kulturze popularnej. Rozważania tej części rozdziału zamykam analizą bardziej współczesnego ucieleśnienia marzenia o synergii Zachodu ze Wschodem w bestsellerowej powieści Elizabeth Gilbert *Eat, Pray, Love* (2006).

W drugiej części rozdziału czwartego koncentruję się na wybranych antyutopiach z wyraźnymi wątkami azjatyckimi. Za punkt wyjścia służy mi film Ridleya Scotta *Łowca androidów* (*Blade Runner*, 1982), który inauguruje gatunek cyberpunk oraz popularyzuje w kinematografii zachodniej motyw wschodnioazjatyckiej metropolii. Kolejnymi omawianymi przez mnie pozycjami są filmy *2012* (2009, reż. E. Emmerich), *Looper* (2012, reż. R. Johnson) oraz powieść *Super smutna i prawdziwa historia miłosna* (*Super Sad True Love Story*, 2010) Garego Shteyngarta. Są to narracje zbudowane wokół wizji nowego globalnego porządku, w którym w obliczu upadku USA Chiny stają się nowym liderem.

Rozdział zamyka spojrzenie na filmy *Blade Runner 2049* (2017, reż. D. Villeneuve), *Atlas chmur* (*Cloud Atlas*, 2012, reż. Lana Wachowski, T. Tykwer i Lilly Wachowski), *Doctor Strange* (2016, reż. S. Derrickson) oraz *Wielki Mur* (*The Great Wall*, 2017, reż. Y. Zhang), które przywołuję dla zilustrowania rosnącej wagi motywów wschodnioazjatyckich we współczesnej kulturze popularnej. Zwracam przy tej okazji uwagę na szeroko obecnie dyskutowane zjawisko „whitewashingu”, czyli praktyki obsadzania białymi aktorami ról, w których powinni występować aktorzy o pochodzeniu azjatyckim (np. z uwagi na pierwowzór literacki lub kontekst fabularny). Traktuję tę debatę jako symptom istotnych zmian zachodzących w postrzeganiu Azjatów w ramach głównego nurtu kultury zachodniej.

Ostatni rozdział zatytułowany *Neo-Oriental Romances*, poświęcam wybranym narracjom opisującym relacje międzyrasowe o charakterze romantycznym. Analizę rozpoczynam od spojrzenia na dwie współczesne powieści historyczne: *Czerwona królowa* (*The Red Queen*, 2008) Margaret Drabble oraz *Tysiąc jesieni Jacoba de Zoeta* (*A Thousand Autumns of Jacob de Zoet*, 2010) autorstwa Davida Mitchella. Przy ich pomocy omawiam popularną obecnie tendencję do konstruowania fabuł powieściowych przez podważenie lub odwrócenie utrwalonych stereotypów zachodnich dotyczących mieszkańców Azji. Uzupełniając mój wywód analizuję obrazy filmowe adoptujące podobne podejście, w szczególności w odniesieniu do bogatej tradycji romansu orientalnego. Najwięcej uwagi poświęcam trzem obrazom: *Między słowami* (*Lost in Translation*, 2003, reż. S. Coppola) oraz mniej znanym szerokiej publiczności *Miss Kicki* (2011, reż. H. Liu) i *Ghosted* (2009, reż. M. Treut). Bazując na przykładzie tych filmów ilustruję ewolucję archetypu Madamy Butterfly oraz motywu azjatyckiej metropolii poza gatunkiem science fiction. Monografię *Lekcje ze Wschodu* zamykają konkluzje, w których podsumowuję główną argumentację

zasygnalizowaną we wstępie oraz spekuluję nad dynamiką przyszłych relacji i przepływów kulturowych pomiędzy Azją Wschodnią i Zachodem.

5. Omówienie pozostałych osiągnięć oraz kariery naukowej

Główne nurty zainteresowań badawczych

Współczesna powieść brytyjska

W mojej dotychczasowej działalności naukowej można wyróżnić trzy zasadnicze nurty. Pierwszy z nich związany jest z zainteresowaniem współczesną powieścią brytyjską, a szczególnie jej związkami z polityką i przemianami społecznymi w XX wieku. Moje zainteresowanie tym tematem zostało zainicjowane dzięki udziałowi w seminarium magisterskim prof. Jamesa Lynna na Uniwersytecie Wrocławskim. To właśnie Profesor Lynn, jedna z barwniejszych postaci wrocławskiej anglistyki, ukazał mi bogactwo tematyczne i formalne współczesnej powieści brytyjskiej oraz galerię autorów, wśród których możemy wymienić takie istotne nazwiska jak Martin Amis, Ian McEwan, Salman Rushdie, Angela Carter, Jeanette Winterson, czy David Lodge. Prof. Lynnowi zawdzięczaam też zainteresowanie dorobkiem brytyjskiej szkoły kulturoznawczej.

Zrodzone w trakcie seminarium magisterskiego fascynacje miały duży wpływ na mój późniejszy rozwój naukowy i intelektualny. Pod koniec moich studiów anglistycznych zainteresowałem się także naukami eksperymentalnymi, a w szczególności psychologią i równoległe z pracą nad magisterium z anglistyki uczęszczałem na zajęcia w Instytucie Psychologii Uniwersytetu Wrocławskiego. W pracy magisterskiej podjąłem problem wzajemnych relacji pomiędzy humanistyką a naukami ścisłymi skupiając się na analizie głośnego swego czasu eseju autorstwa C. P. Snowa *Dwie Kultury (The Two Cultures, 1959)*, w którym ten popularny powieściopisarz a jednocześnie chemik z Uniwersytetu w Cambridge krytykował humanistów za brak zainteresowania nauką. Esej C. P. Snowa do dzisiaj pozostaje jednym z kluczowych punktów odniesienia w polemikach na temat relacji pomiędzy humanistyką a naukami ścisłymi.

Moja fascynacja współczesną prozą brytyjską znalazła swój pełny wyraz w pracy nad doktoratem. Zaintrygował mnie thatcheryzm i jego obraz we współczesnej powieści brytyjskiej. Podejmując ten temat zacząłem brać udział w konferencjach naukowych i publikować artykuły naukowe. Doktorat, którego promotorem był prof. Andrzej Ciuk, ukończyłem w 2005. W formie książkowej dysertacja ukazała się w 2010 nakładem Wydawnictwa Uniwersytetu Opolskiego pod tytułem *W cieniu Żelaznej Damy: Thatcheryzm jako zjawisko kulturowe i jego reprezentacja we współczesnej powieści brytyjskiej* (tytuł oryginalny: *In the Shadow of the Iron Lady: Thatcherism as a Cultural Phenomenon and Its Representation in Contemporary British Novel*).

W pracy tej za główny cel obrałem analizę kulturowych konsekwencji serii reform podjętych przez Margaret Thatcher w Wielkiej Brytanii w latach osiemdziesiątych. W pierwszej części książki przedstawiłem kontekst zwycięstwa wyborczego konserwatystów pod wodzą Thatcher w 1979 roku oraz następstwa długich rządów pierwszej w historii Wielkiej Brytanii kobiety premiera. Przeanalizowałem znaczenie kreowanego przez Margaret Thatcher wizerunku rozropnej gospodyni domowej, a także używanych przez nią i jej stronników takich pojęć jak wartości wiktoriańskie (*Victorian values*), cnoty żarliwości (*vigorous virtues*) czy kultura przedsiębiorczości (*enterprise culture*). Przedstawiłem też Margaret Thatcher jako jedną z pionierek marketingu politycznego w Europie. Analizując liczne wywiady prasowe oraz opracowania politologiczne chciałem pokazać dlaczego Margaret Thatcher (zarówno jej postać jak i polityka) spotkała się z tak silnym i powszechnym odrzuceniem przez klasę kreatywną w Wielkiej Brytanii (tj. głównie naukowców i artystów).

W drugiej części mojej monografii podoktorskiej przeanalizowałem najbardziej znane brytyjskie powieści przywołujące osobowość lub politykę Margaret Thatcher. Wziąłem pod uwagę kilkanaście powieści, ale najwięcej miejsca poświęciłem na analizę *Forsy* (*Money*, 1984) Martina Amisa bezwzględnie wyszydzającej chciwość i intelektualną pustkę nowych elit, *Dziecko w czasie* (*Child in Time*, 1987) Iana McEwana, gdzie konwencja powieści antyutopijnej użyta jest do zdemaskowania totalitarnych zapędów oraz hipokryzji klasy politycznej, a także powieści Jonathana Coe *Rodzinną aferą* (*What a Carve Up*, 1994) będącej satyryczną kroniką moralnego oraz materialnego spustoszenia jakie zdaniem autora spowodowały długie rządy Thatcher. Rozważania zamykam analizą wielokrotnie nagradzanej powieści Allana Hollinghursta *Linia piękna* (*The Line of Beauty*, 2004), która sygnalizuje zmianę w nastawieniu do lat osiemdziesiątych tworząc bardziej emocjonalnie zdystansowany i nostalgiczny obraz epoki Thatcheryzmu.

Studia nad utopią i antyutopią

Drugim nurtem badawczym, za jakim podążam są studia nad utopią i antyutopią w literaturze i kinematografii. Nurt ten można traktować jako rozwinięcie moich zainteresowań badawczych związanych zarówno z pracą magisterską jak i doktoratem. Utopia i antyutopia łączą zagadnienia związane z literaturą (narracją, fikcją literacką), polityką oraz naukami ścisłymi. We wczesnej fazie moje zainteresowania antyutopią rozbudzili tacy autorzy jak J. D. Ballard i Margaret Atwood. Bardzo ważne było moje uczestnictwo w międzynarodowej konferencji Utopian Studies Society w Tarragonie (Hiszpania) w 2006 roku, gdzie po raz pierwszy mogłem zetknąć się z szerokim gronem ekspertów z dziedziny studiów nad utopią z dosłownie całego świata. Udział w tej konferencji dał mi wiele inspiracji i późniejszych przyjaźni. Do dzisiaj pozostaję aktywnym członkiem Utopian Studies Society Europe i staram się regularnie uczestniczyć w konferencjach przedstawiając referaty.

Reprezentacje Azji Wschodniej w kulturach Zachodu

Trzecim nurtem ukierunkowującym moje badania jest zainteresowanie zachodnimi wyobrażeniami na temat Dalekiego Wschodu. Impuls do tych działań zrodził się z osobistego zainteresowania wschodnimi sztukami walki oraz rozpoczęciem przeze mnie nauki najpierw języka japońskiego, a później chińskiego. Moją uwagę przyciągnęły różne zachodnie wyobrażenia na temat kultur Dalekiego Wschodu, szczególnie w kontekście rozgrywającego się na naszych oczach spektakularnego awansu Chin. Interesowało mnie jak kultury zachodnie, a w szczególności dominująca kultura amerykańska, reagują na pojawienie się nowego, poważnego rywala. Rozpocząłem pracę pisząc artykuły oraz biorąc udział w konferencjach naukowych między innymi na Uniwersytecie Warszawskim, w Instytucie Konfucjusza w Opolu czy Uniwersytecie Johanna Gutenberga w Moguncji.

Inne osiągnięcia naukowe

Jestem **współredaktorem** następujących tomów:

1. *Crosscurrents: Culture and Postcolonial Studies. Seria English Philology 4/29*. Kielce: Wszechnica Świętokrzyska w Kielcach Ludowego Towarzystwa Naukowo-Kulturalnego w Warszawie, 2012.
2. *Evil and Ugliness Across Literatures and Cultures*. Opole: Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, 2013.
3. *Poisoned Cornucopia: Excess, Intemperance and Overabundance Across Cultures and Literatures*. Frankfurt: Peter Lang, 2014.
4. *The Outlandish, Uncanny, Bizarre: Culture Literature Philosophy*. Wrocław: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Filologicznej, 2016

Byłem także **asystentem** przy redagowaniu przez profesorów Ryszard Wolnego i Zdzisław Wąsika tomu *Faces and Masks of Ugliness in Literary Narratives*. Frankfurt: Peter Lang, 2013.

Pełniłem funkcję **promotora pomocniczego** w kierowanym przez prof. Dorotę Brzozowską na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Opolskiego przewodzie doktorskim mgr Doroty Rygiel. Praca Pani Rygiel, *Identity Dilemmas of Silent Minorities in the Selected Novels of Hanif Kureishi, Monica Ali and Meera Syal* została z powodzeniem obroniona na Wydziale Filologicznym UO w kwietniu 2017.

Byłem **recenzentem** artykułów w następujących czasopismach:

- „Anafora”
- „A/R/T Journal - Analyses/Rereadings/Theories”
- „Res Rhetorica”

Organizacja konferencji

Jako **sekretarz** konferencji organizowałem następujące **konferencje naukowe** o zasięgu międzynarodowym:

1. *Australia: Identity, Memory and Destiny*. Uniwersytet Opolski, Instytut Filologii Angielskiej, 22–23 września 2006,
2. *Evil, Ugliness, Disgrace in the Cultures of the West and East*. Instytut Filologii Angielskiej Uniwersytetu Opolskiego, Kamień Śląski, 25–26 października 2010.
3. *Poisoned Cornucopia: Excess, Intemperance and Overabundance across Literatures and Cultures*, Opole, Uniwersytet Opolski, 12–14 września 2012.
4. *The Outlandish, Uncanny, and Bizarre in Literatures and Cultures*, Uniwersytet Opolski, 29-30 września 2014.

Byłem **współorganizatorem** konferencji *Disease, Death, Decay in Literatures, Cultures, and Language*, Uniwersytet Opolski, 26-28 września 2016.

Jako członek grupy doradczej przy Wojewodzie Opolskim wchodziłem w skład komitetu organizacyjnego międzynarodowej konferencji polsko-chińskiej *One Belt, One Road*, która odbyła się w Centrum Wystawienniczo-Kongresowym w Opolu 25 kwietnia 2017.

Działalność w organizacjach naukowych i sieciach badawczych

Aktywnie angażuję się w pracę **Polskiego Stowarzyszenia Nauczycieli Filologii Angielskiej** (Polish Association for the Study of English, PASE) największej organizacji zrzeszającej anglistów z polskich ośrodków akademickich. Od trzech kadencji, czyli od 2010 r. jestem **członkiem zarządu PASE**. Jestem też **administratorem** strony WWW stowarzyszenia.

W marcu 2017 zostałem **członkiem zarządu** (Advisory Board Member) Asia Theories Network (ATN). Jest to globalna sieć naukowców pomyślana jako platforma wymiany i współpracy w ramach szeroko rozumianych nauk humanistycznych i społecznych. Głównym koordynatorem sieci jest prof. David Theo Goldberg z University of California Humanities Research Institute (UCHRI), USA.

Od grudnia 2017 jestem koordynatorem z ramienia Uniwersytetu Opolskiego projektu The University Consortium of the 21st Century Maritime Silk Road (UCMSR), sieci współpracy łączącej uczelnie w Chinach i Europie organizowanej przez Xiamen University, ChRL.

Współpraca międzynarodowa

Motywowany swoimi zainteresowaniami naukowymi od dłuższego czasu staram się rozwijać na mojej macierzystej uczelni szeroko rozumianą kooperację z partnerami z Azji Wschodniej oraz Centralnej. Od wielu lat jestem **koordynatorem** współpracy pomiędzy

Uniwersytetem Opolskim a różnymi ośrodkami akademickimi z Chin, Tajwanu, Indonezji czy Kazachstanu. Byłem inicjatorem i koordynatorem podpisania umów o współpracy pomiędzy Uniwersytetem Opolskim i Fujian Normal University, Fujian University of Technology, Dalian University of Foreign Languages, Tunghai University (w Taichung, Tajwan) oraz Changchun University.

Dla mojego osobistego rozwoju naukowego szczególnie cenna okazała się współpraca z badaczami z Tajwanu z Graduate Institute of Taiwan Literature and Transnational Cultural Studies w National Chung-Hsing University (NCHU) Taichung oraz College of Liberal Arts, National Taiwan University (NTU) a także naukowcami zrzeszonymi w Tajwańskim Towarzystwie Humanistycznym (Taiwan Humanities Society).

6. Osiągnięcia dydaktyczne i organizacyjne

Za swoje ważne osiągnięcie organizacyjne z ostatnich lat uważam stworzenie na Uniwersytecie Opolskim szkoły letniej języka angielskiego dla cudzoziemców (English Summer School/ Opole Summer University). Od trzech lat jestem **kierownikiem** tego projektu. Szkoła letnia zdołała się już na stałe wpisać w kalendarz aktywności akademickich na mojej uczelni i corocznie bierze w niej udział ponad 60 studentów, głównie z Chińskiej Republiki Ludowej, ale także Indonezji, Kazachstanu i Ukrainy.

Staram się możliwie często uczestniczyć w wymianie akademickiej w ramach programu Erasmus. Miałem sposobność wygłoszenia wykładów i spotkania się z nauczycielami akademickimi z partnerskich uczelni w Hiszpanii, Czechach, Chorwacji, Niemczech i na Łotwie. Mam na swoim koncie przygotowanie wielu wniosków grantowych w ramach programu Erasmus Plus K107 (współpraca z krajami spoza Unii Europejskiej) i jestem jednym z autorów udanych aplikacji, które umożliwiły mobilności pracowników Uniwersytetu Opolskiego z Chinami, Tajwanem, Albanią, Serbią i Iranem.

Wykłady gościnne w uczelniach zagranicznych

Dzięki kultywowanym przeze mnie kontaktom międzynarodowym, byłem kilkakrotnie zapraszany do **prowadzenia wykładów i warsztatów na uczelniach zagranicznych**:

1. Marzec-kwiecień 2010, wykłady i warsztaty w National Dong Hwa University, Hualien, Tajwan oraz Tatung University, Tajpej, Tajwan.
2. Kwiecień 2011, wykłady na National Dong Hwa University, Hualien, Taiwan
3. Maj-czerwiec 2017, wykłady gościnne na Tajwanie w ramach grantu z Ministerstwa Spraw Zagranicznych Tajwanu w National Taiwan University w Tajpej; National Cheng Kung University w Tainan; National Chung Hsing University w Taichung.
4. 30 marca – 21 kwietnia 2018, jako guest lecturer na zaproszenie Wydziału Nauk Społecznych i Politycznych Uniwersytetu Brawijaya, Malang, Indonezja.

5. 23-27 maja 2018, wystąpienie w ramach seminarium naukowego „Polityka Strachu” (The Politics of Dread) organizowanego przez konsorcjum Asian Theories Network (ATN) w Dong-Guk University, Seul.

Działalność dydaktyczna i popularyzatorska

Od 2013 r. wspieram i nadzoruję program nauki języka chińskiego na Uniwersytecie Opolskim. Dzięki współpracy z Biurem Gospodarczym i Kulturalnym Tajpej w Warszawie i rekomendowanym przez biuro lektorom zatrudnionym na Uniwersytecie Opolskim prowadzone są zajęcia z języka chińskiego na kierunku filologia angielska z językiem chińskim oraz lingwistyka stosowana.

Regularnie uczestniczę w wielu inicjatywach o charakterze popularyzatorskim, między innymi:

1. Prowadzę warsztaty i prelekcje dla licealistów odwiedzających Uniwersytet Opolski.
2. Prowadzę spotkania autorskie w Miejskiej Bibliotece w Opolu.
3. Organizuję coroczne obchody Chińskiego Nowego Roku na Uniwersytecie Opolskim (wystawy i prelekcje związane z promocją kultury chińskiej).
4. Regularnie współpracuję z konsulem Generalnym USA w Krakowie przy organizowaniu wspólnych imprez i wykładów gościnnych.
5. Byłem wielokrotnie zapraszany do lokalnych mediów w charakterze komentatora lub rozmówcy. Moje występy w lokalnych mediach związane były głównie z komentowaniem bieżących wydarzeń w USA oraz działalnością jako kierownika szkoły letniej języka angielskiego dla cudzoziemców.

W swojej pracy dydaktycznej staram się oferować studentom innowacyjne kursy. Obejmują one między innymi takie przedmioty jak: kultury cyfrowe, wprowadzenie do badań nad filmem oraz w ramach kierunku lekarskiego prowadzonego na Uniwersytecie Opolskim, humanizacja medycyny. Od wielu lat prowadzę zajęcia seminaryjne dla studentów licencjackich, często też występuję w roli recenzenta prac magisterskich i licencjackich. Moje zajęcia są chętnie wybierane przez studentów i wysoko oceniane w corocznych ankietach. Za swoją działalność byłem trzykrotnie nagradzany Nagrodą Rektora Uniwersytetu Opolskiego oraz nagrodą Quality przyznawaną za działalność na rzecz podnoszenia jakości kształcenia w Uniwersytecie Opolskim.

